

Datum
2022-03-29

Diarienummer
Dnr Af-2021/0096 5612

Avsändarens referens
Ju2021/03715

Justitiedepartementet
Kriminalpolitiska enheten

Remissyttrande: SOU 2021:85 Vägar till ett tryggare samhälle.

Volym 2: Samhällets förmåga att ge stöd och skydd till brottsutsatta

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen har beretts möjlighet att lämna svar på ovanstående remiss och lämnar härmed sitt yttrande.

Arbetsförmedlingen tillstyrker samtliga förslag i betänkandet.

Arbetsförmedlingen vill även framföra några aspekter som kan vara lämpligt att beakta i det fortsatta arbetet, inte minst ur ett arbetsmarknadsperspektiv;

- Förtydliga och avgränsa definitionen av begreppet brottsutsatta/brottsoffer
- Stöd till brottsoffer med skyddade personuppgifter som är arbetssökande
- Beräkna faktiska samhällskonsekvenser och samhällskostnader
- Ta tillvara samverkan med civilsamhälle
- Förtydliga önskvärda effekter av kunskapsinsamling och kunskapsspridning

Arbetsförmedlingens synpunkter

Förtydliga och avgränsa definitionen av begreppet

Arbetsförmedlingen anser att definitionen av ”brottsutsatta/brottsoffer” är alltför bred eftersom den avser både direkt berörda och/eller närstående inklusive de som inte anmält brott.

Datum
2022-03-29Diarienummer
Dnr Af-2021/0096 5612

Begreppet behöver förtydligas och avgränsas så att myndigheter som förväntas ge stöd ”utifrån individens behov” får underlag för att prioritera när resurserna är begränsade.

Stöd till brottsoffer med skyddade personuppgifter som är arbetssökande

Arbetsförmedlingen anser att fortsatt arbete behöver kompletteras med beskrivning av stöd till brottsoffer med skyddade personuppgifter som söker arbete.

I resonemanget kring skyddat boende saknas ett resonemang kring brottsoffrets svårigheter i kontakter med arbetslivet och möjligheten att få nytt arbete i samband med skyddat boende och skyddade personuppgifter. Att leva med skyddade personuppgifter kan innebära att personen återkommande behöver byta bostadsort och därmed även söka nytt arbete. Risken för långvarigt utanförskap från arbetsmarknaden ökar därmed.

För en arbetssökande som är brottsoffer med skyddade personuppgifter är det oklart vad det innebär att ”stå till arbetsmarknadens förfogande”. I *Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring samt Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter om lämpligt arbete* IAFFS 2015:3 finns det inga skrivelser om godtagbara skäl i situationer där hänsyn behöver tas till våld eller hot om våld och/eller om den arbetssökande har skyddade personuppgifter.¹ Därför har Arbetsförmedlingen nyligen gjort ändringar i sitt handläggarstöd (AFHS 7/2017) och tillfört ett nytt avsnitt om våldsutsatt och våldsutövare och bedömning av lämpligt arbete.

Beräkna faktiska samhällskonsekvenser och samhällskostnader

Arbetsförmedlingen saknar ett övergripande resonemang kring vilka samhällskonsekvenser en hög andel (1/4 enligt BRÅ) brottsutsatta kan leda till. Resonemanget bör beakta hur stigande ohälsa kan leda till minskat arbetskraftsutbud och arbetskraftsbrist.

Brister i kunskap och kunskapssamordning gör att det är oklart hur brottsutsattas behov egentligen ser ut. Därför blir betänkandets förslag att myndigheter ges uppdrag att förstärka det stöd som de redan erbjuder samt att tillfredsställa behov som brottsutsatta har något otydligt.

Uppdragen skulle därför kunna kompletteras med att respektive myndighet kartlägger behoven och kostnadsberäknar dels hur dessa kan åtgärdas inom ramen för befintligt arbete dels potentiellt ökande kostnader om efterfrågan på stöd skulle öka.

¹ För närvarande genomför IAF en omfattande översyn av föreskriften efter synpunkter från Arbetsförmedlingen.

Datum
2022-03-29

Diarienummer
Dnr Af-2021/0096 5612

Vidare efterfrågas en mer genomarbetad beräkning av de faktiska samhällskostnaderna för brottsutsatthet.

Ta tillvara samverkan med civilsamhälle

Det fortsatta arbetet bör kompletteras med ett resonemang om hur stöd för, uppföljning av och samarbete med civilsamhället kan utformas och förbättras.

En systematisk uppföljning är en förutsättning för kommunerna, som ytterst är ansvariga för att de som vistas i kommunen får stöd och hjälp vid behov men mycket av det stöd som organisationer i civilsamhället erbjuder är inte reglerat i lag och det kan därmed vara svårt att överblicka, kvalitetssäkra och följa upp.

Förtydliga önskvärda effekter av kunskapsinsamling och kunskapsspridning

Betänkandet utgår ifrån att ökad kunskapsinsamling och kunskapssamordning är en förutsättning för bättre hantering av brottsutsatta. Arbetsförmedlingen anser att det inte är en garanti för att fler ska få bättre stöd. Kunskapen behöver också nå fram till rätt mottagare. Eftersom polisanmälan inte är ett krav för att få stöd så är det exempelvis tveksamt om det räcker att utveckla polisens information då det är oklart om den når brottsutsatta som inte polisanmäler.

Det fortsatta arbetet bör därför kompletteras med ett förtydligande av vilka önskvärda effekter som förväntas mot bakgrund av ökad digitalisering, bättre kunskapsinsamling och en bättre samordning mellan myndigheter.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Lars Lööv
Överdirektör

Jeanette Azinovic
Kvalificerad handläggare

Beslut i ärendet har fattats av Överdirektör Lars Lööv. Ärendet har föredragits av kvalificerad handläggare Jeanette Azinovic. I den slutliga handläggningen av ärendet har även biträdande Verksamhetsområdesdirektör Maria Kindahl och Stabschef Verksamhetsområde Arbetssökande och Verksamhetsområde Arbetsgivare Monica Ståhl deltagit.

Beslutet fastställs digitalt i diariet och saknar därför namnunderskrifter.